

Câteva cuvinte despre problema naționalismului

Creiereală

2014

De ani de zile se tot vorbește despre românită, despre a fi un român și un patriot adevărat, despre naționalism și naționalitate, mai precis, despre lupta împotriva „străinilor cotropitori” prin prisma naționalismului. Acei străini care vin să ne fure pământurile, apa și aerul sunt sub forma unor corporații multi-naționale care au sedii în alte țări decât România, iar singurul lor scop este acela de a avea profit de pe urma exploatării „pământului românesc/strămoșesc”.

Din păcate, acest mod de gândire este unul care poate cauza situații violente. Suntem într-o eră a globalizării, a capitalului mondial, iar acest mod de abordare, cel naționalist, nu crează decât mai multe situații de conflict între grupuri de oameni și societăți.

Naționalismul românesc a apărut, cel mai vizibil, în secolul al XIX-lea, când românii transilvăneni se luptau nu contra unor grupuri etnice sau a străinilor, ci împotriva unor dorințe imperialiste, constituite sub forma Ungariei, fie ea parte din Imperiul Habsburgic (ulterior formându-se imperiul Austro-Ungar). Acest naționalism avea ca scop principal lupta pentru drepturile românilor din Transilvania, Banat, Maramureș și celelalte regiuni din partea vestică de peste Carpați, dar toate acestea întru pace și înțelegere multi-etnică și multi-religioasă. Doreau doar să fie recunoscuți ca fiind egali din toate punctele de vedere, precum erau recunoscute și celelalte popoare, precum maghiarii și nemții. Și, de asemenea, dreptul de a se auto-guverna, căci doar ei știau ce este bine pentru ei. Nu degeaba, cu puțin timp înaintea primului război mondial, Imperiul Austro-Ungar dorea să se federalizeze, pentru a oferi acest drept fiecărui popor aflat pe teritoriul său.

Problema a survenit în momentul când aceste idei naționale, naționaliste au ajuns peste Carpați, iar românii din Țara Românească și Moldova au parcurs un drum care a făcut din naționalism ceva posibil violent: pe lângă dorințele de auto-determinare națională (pe care români de peste Carpați nu au avut-o decât din 1916 începând, datorită războiului), au apărut idei privind faptul că românii sunt superiori celorlalte grupuri etnice, iar religia românilor, cea ortodoxă, era cea care conta, restul fiind minore. Iar toți ceilalți trebuiau să se asimileze modului de viață și de practică a românilor.

Să amintesc și faptul că Regatul României a intrat în acest prim război mondial numai cu condiția de a primi Transilvania, Banatul, Basarabia și Bucovina, fără a fi întrebat popoarele de acolo dacă doresc asta – ceea ce a dus, potrivit multor oameni importanți din acea perioadă, precum Traian Vuia în scrisoarea sa către un avocat, la anexarea forțată a acestor teritorii, fără a se lua în calcul vre-un drept internațional.

Ura violentă pe care o largă parte din români o resimt actualmente împotriva anumitor grupuri etnice, precum maghiarii sau țigani, au apărut în perioada aceea, sfârșit de secol XIX, început de secol XX, care au culminat prin apariția fascismului românesc (un produs al naționalismului și al ortodoxismului pe care românii le aveau așa de dragi). Mișcarea fascistă, vizibilă prin Garda de Fier și generalul Antonescu au creat situații nemaivăzute: prima a acționat pe străzi împotriva celor ce nu erau considerați de aceștia ca fiind oameni sau demni, iar statul român sub Antonescu a comis atrocități împotriva umanității, nemaivăzute decât în cadrul Germaniei naziste și a URSS. Epurarea evreilor și țiganilor, masacrul de la Odesa, și multe altele, făcute în numele țării și a poporului român – pentru salvagardarea acestora!

Un alt eveniment violent al naționalismului au fost cel din martie 1990 din Târgu Mureș, când au fost bătăi de stradă între români și maghiari, care au cauzat multiple decese – desigur, acest episod nu este elucidat nici în zi de astăzi. Nu se știe cine a început totul, dar, fie că este vorba de români, fie că este vorba de maghiari, ambele tabere au fost mânate de naționalism și nicidecum de orice altceva – fie că au fost împinși din spate de cineva sau nu.

Marea problemă a naționalismului este faptul că a trecut printr-un proces de schimbare, de fascistoizare generală în perioada ceaușistă, când a fost apogeul restructurării istoriei. Totul se învățea în jurul românilor, nu se vorbea deloc despre celelalte popoare din România, și se puneau un accent grav asupra dacilor, care tot ce a făcut a fost să popularizeze deja o mișcare apărută cu un secol înainte, mișcarea dacistă – care susținea că românii sunt urmașii direcți ai dacilor. Această nebunie merge inclusiv la situația în care dacii, dar asta după așa-numita revoluție, susțin că dacii au fost primul popor din Europa,

iar toate celelalte se trag din daci, limba latină fiind mai precis limba dacilor...să nu mai vorbim că unii susțin că Iisus a fost dac!

Această combinație crează exact același context care apăruse în Germania în anii '20, când Hitler și ideologia nazismului susțineau că germanii sunt o rasă pură, rasa ariană, cea superioară, iar asta le oferă dreptul să facă ce doresc. Iar cum tot mai mulți români cred în acest curent dacist, aceștia ajung la situația în care ei se consideră a fi urmașii primei civilizații din lume. Ceea ce-i face „speciali”, dar momentan inactivi...

Actualmente, această luptă împotriva cotropitorilor economici străini crează un context de auto-apărare limitată de granițele trasate pe hartă, cele pseudo-istorice, lingvistice și religioase. Cu ocazia protestelor care au început pe 1 septembrie 2013, tot mai multe voci susțin că doar românii adevărați (orice ar însemna asta) au dreptul de a-și salva viața și țara, iscându-se de nenumărate ori certuri în situațiile când apăreau și alte etnii care susțineau că, dat fiind faptul că și ei sunt cetățeni ai acestei țări, au același drept de a salva, de a protesta ca oricine altcineva. Să nu mai vorbim și de situațiile în care au venit preoți și au ținut slujbe, dar aceștia erau numai ortodocși, ceea ce poate stânjeni (și chiar s-a întâmplat în multe situații) pe cei care au o altă confesiune religioasă – sau se consideră atei. Și toate acestea sub egida „uniți salvăm”. Uniți salvăm, dar doar dacă suntem români și ortodocși, ceilalți, în timp și spațiu, fie vor fi eliminați (fie direct, fie din cauza situațiile stânjenitoare), fie vor începe mișcări cu adevărat unitare într-o diversitate.

Ceea ce doresc eu să spun este faptul că naționalismul, care, momentan încă este un discurs defragmentat și un pic cețos, misticoid, istoricizat, dacă va avea timpul necesar, va putea să se prezinte ulterior sub forma unui ceva unitar și „necesar”. Iar când acest fapt se va întâmpla, cei ce nu sunt români, cei ce nu sunt ortodocși, și mai ales cei ce fac parte din grupurile etnice considerate a fi „inamici naturali”, precum maghiarii, țigani, evreii, nu vor fi acceptați deloc în acest proces de schimbare socială, ba chiar și mai mult, există riscul unor violențe, ce ar putea duce la consolidarea unor antagonisme ce nu duc decât la fascism și nazism (vezi Grecia, Ungaria, Bulgaria, Serbia, Ucraina, Polonia, Cehia și multe alte țări din zonele estice și sudice ale Europei).

Dacă dorim cu adevărat să luptăm împotriva acestor corporații multi-naționale, nu trebuie să ne lăsăm duși de val de aspirațiile naționale, care, fie vorba între noi, sunt imposibile în această lume globalizată deja. Acestea vor crea doar violențe între oameni în loc să creeze solidarizări între grupurile etnice, religioase, culturale, care să pună piatra de temelie pentru procesul de schimbare la care tindem foarte mulți dintre noi – iar aceste solidarizări să nu fie doar în România, ci pretutindeni, căci cu toții avem probleme cu aceleași corporații.

Doar uniți putem răzbi, iar divizați, tot ce se va întâmpla va fi să cădem cu toții prizonieri ai unor lupte între noi, ceea ce ne va face să pierdem războiul cu adevăratul nostru inamic: capitalismul global.

Biblioteca Anarhistă

Creiereală
Câteva cuvinte despre problema naționalismului
2014

Creiereală #1

ro.theanarchistlibrary.org